

Prilog 1

Grupa A – Zabranjene ili neodobrene farmakološki aktivne supstance u životinjama koje se koriste za proizvodnju hrane

1. Supstance sa hormonskim i tireostatskim dejstvom i beta agonisti čija je upotreba zabranjena u skladu sa propisom kojim se reguliše zabrana upotrebe i tretiranja životinja određenim supstancama i veterinarskim ljekovima:
  - a) Stilbeni, derivati stilbena, njihove soli i estri;
  - b) Tireostatici/antitireoidne supstance;
  - c) Steroidi;
  - d) Laktoni rezorcilne kiseline, uključujući zeronol;
  - e) Beta-agonisti.
2. Zabranjene supstance u skladu sa propisom kojim se reguliše zabrana upotrebe i tretiranja životinja određenim supstancama i veterinarskim ljekovima:
  - a) Hloramfenikol;
  - b) Nitrofurani;
  - c) Dimetridazol, metronidazol, ronidazol i ostali nitro-imidazoli;
  - d) Ostale supstanci.
3. Farmakološki aktivne supstance, koje nisu odobrene za upotrebu na životinjama ili supstance koje nisu odobrene kao dodaci hrani za životinje za životinje za proizvodnju hrane:
  - a) Boje;
  - b) Sredstva za zaštitu bilja u skladu sa posebnim propisom kojim se regulišu sredstva za zaštitu bilja i biocidi u skladu sa posebnim propisom kojim se regulišu biocidi koji se mogu upotrebljavati za uzgoju životinja koje se koriste za proizvodnju hrane;
  - c) Antimikrobne supstance;
  - d) Kokcidiostatici, histomonostatici i drugi antiparazitici;
  - e) Proteinski i peptidni hormoni;
  - f) Protivupalne supstanci, sedativi i sve druge farmakološki aktivne supstanci;
  - g) Antivirusne supstanci.

Grupa B – farmakološki aktivne supstanci odobrene za upotrebu na životinjama koje se koriste za proizvodnju hrane

1. Farmakološki aktivne supstance u skladu sa propisom kojim se regulišu maksimalno dozvoljene količine farmakološki aktivnih supstanci u proizvodima životinjskog porijekla:
  - a) Antimikrobne supstance;
  - b) Insekticidi, fungicidi, anthelmintici i druga antiparazitska sredstva;
  - c) Sedativi;
  - d) Nesteroidni antiinflamatorni ljekovi (NSAIL-i), kortikosteroidi i glukokortikoidi;
  - e) Druge farmakološki aktivne supstance.
2. Kokcidiostatici i histomonostatici odobreni u skladu sa posebnim propisima, za koje su maksimalne dozvoljene količine i maksimalne dozvoljene količine rezidua utvrđene u posebnim propisima.

Prilog 2

Spisak kombinacija supstanci i životinjskih vrsta za plan kontrola zasnovan na riziku Supstance iz grupe A

1. Kombinacija grupe supstanci i životinjskih vrsta i proizvoda životinjskog porijekla:

Grupe supstanci	Grupa proizvoa										
	Goveda, ovce i koze	Svinje	Kopitari	Živina	Akvakultura (ribe, rakovi i ostali proizvodi akvakulture)	Sirovo mlijeko goveda, ovčje i kozje mlijeko	Kokošja jaja i ostala jaja	Kunići, divljač iz uzgoja, gmizavci i insekti	Med	Crijeva	
A1(a)	X	X						X*			
A1(b)	X	X	X					X**			
A1(c)	X	X	X		X***			X**			
A1(d)	X	X						X**			
A1(e)	X	X	X	X				X**			
A2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
A3 (a)					X						
A3(b)	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
A3(c)	X	X	X	X	X	X	X	X*	X		
A3(d)	X	X		X			X	X*			
A3(e)											
A3(f)	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
A3(g)											

* nije odgovarajuće za insekte

** odgovarajuće samo za gmizavce

*** odgovarajuće samo za ribe

- Rezidue ili grupe supstanci analiziraju se u uzorcima uzetima od životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, uključujući, prema potrebi, njihov feces, tjelesne tečnosti i neprerađene proizvode životinjskog porijekla, hranu za životinje, vodu i nusproizvode životinjskog porijekla.

- Ako postoje indikacije ili sumnja na sprovođenje nezakonitih tretmana u vrstama životinja ili proizvodima koji nisu obuhvaćeni tablicom u skladu sa ovim Prilogom, potrebno je uključiti i kontrole takvih tretmana.

2. Kriterijumi za odabir supstanci za ispitivanje u okviru svake grupe supstanci:

- rezultati prethodnih službenih kontrola, učestalost otkrivanja neuskladenosti u državi ili u uzorcima iz drugih država, posebno ako je prijavljeno u okviru Sistema brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF) ili ostalih sistema administrativne pomoći i saradnje (AAC);

- dostupnost odgovarajućih laboratorijskih metoda i analitičkih standarda;
- farmakološki aktivne supstanci za koje je vjerovatno da će biti zloupotrijebljene kako bi se povećala proizvodnja ili efekat konverzije hrane za životinje;
- zabranjene ili neodobrene supstanci za koje postoje indikacije za zloupotrebu;
- mogući rizik za potrošače ili određene grupe stanovništva koji proizlazi iz konzumacije rezidua prisutnih u hrani, uzimajući u obzir odgovarajuće informacije koje se mogu dobiti, između ostalih, od Evropske agencije za lijekove, Evropske agencije za bezbjednost hrane i Zajedničkog stručnog odbora Codexa Alimentarius-a za aditive ili, u nedostatku takvih informacija, drugih izvora informacija kao što su ostala nacionalna tijela i naučne publikacije ili nacionalna procjena rizika.

3. Kriterijumi za odabir životinja i proizvoda životinjskog porijekla:
- indikacije upotrebe određenih farmakološki aktivnih supstanci, uključujući rezove na ušima ili repu ili vidljivo mjesto aplikacije;
  - sekundarna polne karakteristike, promjene u ponašanju, znakovi bolesti ili hroničnih poremećaja, promijenjen zdravstveni status pojedinih životinja u okviru grupe;
  - pol, starost i status graviditeta životinja;
  - veterinarska istorija životinje i sertifikat o zdravlju životinje;
  - životinje dobre tjelesne građe i razvijene muskulature, sa malo masnog tkiva.

A. Supstance iz grupe B

1. Kriterijumi za odabir posebnih supstanci za ispitivanje u okviru svake grupe supstanci:
- rezultati prethodnih službenih kontrola, učestalost otkrivanja neusklađenosti u državi ili u uzorcima iz drugih država, posebno ako je prijavljeno u okviru Sistema brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF) ili ostalih sistema administrativne pomoći i saradnje (AAC);
  - dostupnost odgovarajućih laboratorijskih metoda i analitičkog standarda;
  - informacije o količinama veterinarskih lijekova koji se proizvode, uvoze, izvoze, stavljuju na tržiste i prodaju za određenu životinsku vrstu koja se koristi za proizvodnju hrane;
  - informacije o distributivnom lancu veterinarskih lijekova, nacionalnom registru farmakološki aktivnih supstanci koje su odobrene kao veterinarni lijekovi ili dodaci hrani za životinje, informacije o najzastupljenijim obrascima propisivanja;
  - vjerovatnoća zloupotrebe farmakološki aktivnih supstanci;
  - maksimalne dozvoljene količine rezidua i maksimalne dozvoljene količine farmakološki aktivnih supstanci i dodataka hrani za životinje, uključujući ograničenja (npr. nije za primjenu kod životinja u laktaciji);
  - formulacije veterinarskih lijekova za koje su utvrđene duge karence, nakon liječenja životinja, kako bi se obezbjedilo da jestivi neprerađeni proizvodi životinjskog porijekla budu u skladu sa maksimalnim dozvoljenim količinama rezidua;
  - moguće liječenje životinja koje se koriste za proizvodnju hrane u skladu sa posebnim propisima kojima je regulisana primjena lijekova izvan uslova odobrenja za stavljanje u promet na kopnenim i akvatičnim životinskim vrstama koje se koriste za proizvodnju hrane.
2. Kriterijum za odabir grupe supstanci i životinja i proizvoda životinjskog porijekla:
- informacije o odobrenjima za stavljanje u promet veterinarskih lijekova koji sadrže farmakološki aktivne supstance za određene životinske vrste i proizvodne kategorije;
  - informacije o odobrenjima za stavljanje u promet dodataka hrani za životinje za određene životinske vrste i proizvodne kategorije;
  - informacije o učestalosti upotrebe supstanci iz određenih kategorija kod određenih životinjskih vrsta;
  - učestalost otkrivanja neusklađenosti za rezidue farmakološki aktivnih supstanci i dodatke hrani za životinje po kategoriji proizvodnje;
  - informacije o stopama antimikrobne rezistencije u određenim sektorima uzgoja životinja.

Kriterijumi za strategiju uzorkovanja za plan kontrola zasnovan na riziku

1. Uzorkovanje se sprovodi u varijabilnim intervalima koji su ravnomjerno raspoređeni na sve mjesecce u godini ili na periode odgovarajuće za proizvodnju (sezonski). U tom kontekstu smatra se da se određeni broj farmakološki aktivnih supstanci primjenjuje samo u određenim periodima godine.
2. Uzorkovanje se sprovodi tokom klanja, sakupljanja ili izlova ili malo prije klanja, sakupljanja ili izlova. Međutim, za supstanci iz grupe A uzorkovanje se sprovodi i u svim odgovarajućim fazama životnog ciklusa životinja.
3. Svi uzorci uzimaju se ciljano u skladu sa kriterijumima utvrđenima u planu kontrole zasnovanom na riziku. Za supstance iz grupe A uzorkovanje je usmjereno na otkrivanje nezakonitog tretiranja zabranjenim ili neodobrenim supstancama, pa se prvenstveno biraju životinje za koje je najvjerojatnije da su tretirane, prije nego one koje nisu, a s obzirom na to da se većina uzorkovanja sprovodi na gazdinstvu, uzorci vode za piće i hrane za životinje takođe mogu biti odgovarajući, uz nejestive materijale kao što su krv, mokraća, feces, dlaka itd.
4. Za supstanci iz grupe B uzorci sadrže samo jestiva tkiva/proizvode (cilj je provjeriti usklađenost sa maksimalnim dozvoljenim količinama rezidua i maksimalnim dozvoljenim količinama). Uzorkovanje je usmjereno na proizvode od onih životinja za koje je najvjerojatnije da su tretirane određenom farmakološki aktivnom supstancom ili supstancom u okviru terapijske klase veterinarskog lijeka.
5. Uzorci sa mjesta ubrizgavanja mogu biti odgovarajući za kontrolu nezakonite upotrebe supstanci. Ako se uzorci uzimaju sa mjesta ubrizgavanja, to se mora jasno navesti u zapisniku i u analitičkim rezultatima dobijenih analizom tih uzoraka.
6. Kriterijumi za odabir životinja ili proizvoda koji će se kontrolisati za svakog subjekta u poslovanju sa hranom kojeg treba kontrolisati:
  - istorija neusklađenosti gazdinstva ili proizvođača,
  - neusklađenosti u primjeni/upotrebi veterinarskih lijekova, nedostaci utvrđeni u prethodnim kontrolama, prijavljeni porast gubitaka životinja na gazdinstvu, zdravstveni status životinja na gazdinstvu, epidemiološki status opštine/oblasti/regije,
  - informacije o sistemu uzgoja, sistemu tova, rasu i polu životinja,
  - uobičajena praksa kad je riječ o upotrebi određenih farmakološki aktivnih supstanci na gazdinstvu ili u sistemu proizvodnje,
  - indikacije koje upućuju na upotrebu farmakološki aktivnih supstanci,
  - nepostojanje ili nepouzdano provjera koje sprovodi proizvođač, učešće u programima obezbjedenja kvaliteta (ako su dostupni) i rezultati ispitivanja u okviru tih programa,
  - dokazi o nedovoljnem veterinarskom nadzoru gazdinstva,
  - reprezentativno uzorkovanje nezavisno od veličine subjekta u poslovanju hranom.
7. Kriterijumi za odabir klanica, objekata za rasjecanje, objekata za proizvodnju mljeka, objekata za proizvodnju i stavljanje na tržište proizvoda akvakulture, objekata za proizvodnju meda i jaja i centara za pakovanje jaja iz kojih se uzimaju uzorci:
  - kriterijumi navedeni u tačkama A.2. i B.1. Priloga 2. i tački 6. ovog Priloga;
  - udio objekta u ukupnom obimu proizvodnje zemlje/regije/opštine;
  - neusklađenosti utvrđene u prethodnim kontrolama upotrebe farmakološki aktivnih supstanci i njihovih rezidua u životinjama i proizvodima životinjskog porijekla;
  - porijeklo i transportne rute zaklanih životinja, mljeka, jaja ili meda;
  - neučešće u programima obezbjedenja kvaliteta (ako su dostupni);
  - opseg i rezultati provjera prisutnosti rezidua koje sprovodi proizvođač/subjekat u poslovanju hranom.
8. Prilikom uzimanja uzorka potrebno je uložiti napore kako bi se izbjeglo višestruko uzorkovanje (tj. uzimanje nekoliko različitih uzoraka iz jedne životinje/proizvoda (osim ako se različiti uzorci analiziraju na različite grupe supstanci) ili uzorkovanje nekoliko životinja/proizvoda jednog proizvođača istog dana (ako se mogu uzeti uzorci od životinja/proizvoda nekoliko proizvođača koji bi zadovoljili kriterijume za ciljano uzorkovanje), osim ako je subjekat odabran na osnovu kriterijuma iz tačke 6. ili ako je u planu kontrole navedeno odgovarajuće obrazloženje. Poštuje se planirana učestalost provjera.

Minimalne učestalosti kontroala/uzorkovanja za plan kontroala zasnovan na riziku

Najmanji broj uzoraka je sljedeći:

Učestalost uzorkovanja – supstance grupe A	
Goveda	Najmanje 0,25 % zaklanih životinja (najmanje 25 % uzoraka mora se uzeti od živih životinja na poljoprivrednom gazdinstvu, a najmanje 25 % uzoraka mora se uzeti u klanici)
Ovce i koze	Najmanje 0,01 % zaklanih životinja po vrsti
Svinje	Najmanje 0,02 % zaklanih životinja
Kopitari	Najmanje 0,02 % zaklanih životinja
Živilina	Za svaku razmatranu kategoriju živine (brojleri, koke nosilje, čurke i druga živilina) najmanje jedan uzorak na svakih 400 tona godišnje proizvodnje (masa nakon klanja)
Akvakultura (ribe, rakovi i drugi proizvodi akvakulture)	Najmanje jedan uzorak na svakih 300 tona godišnje proizvodnje akvakulture za prvih 60 000 tona proizvodnje, a potom još jedan uzorak na svakih 2 000 tona dodatne proizvodnje
Mlijeko krava, ovčje i kozje mlijeko	Najmanje jedan uzorak na svakih 30 000 tona godišnje proizvodnje mlijeka po životinjskoj vrsti
Kokošja i druga jaja	Najmanje jedan uzorak na svake 2 000 tone godišnje proizvodnje jaja po životinjskoj vrsti
Kunići, divljač iz uzgoja, gmizavci i insekti	Najmanje jedan uzorak na svakih 100 tona godišnje proizvodnje (masa nakon klanja) kunića, divljači iz uzgoja i gmizavaca za prve 3 000 tone proizvodnje i jedan uzorak na svakih 1 000 tona dodatne proizvodnje. Najmanje jedan uzorak na svakih 25 tona godišnje proizvodnje insekata
Med	Najmanje jedan uzorak na svakih 50 tona godišnje proizvodnje za prvih 5 000 tona proizvodnje, a potom još jedan uzorak na svakih 500 tona dodatne proizvodnje
Crijeva	Najmanje jedan uzorak na svakih 300 tona godišnje proizvodnje

Učestalost uzorkovanja – supstance grupe B	
Goveda	Najmanje 0,10 % zaklanih životinja
Ovce i koze	Najmanje 0,02 % zaklanih životinja po vrsti
Svinje	Najmanje 0,02 % zaklanih životinja
Kopitari	Najmanje 0,02 % zaklanih životinja
Živilina	Za svaku razmatranu kategoriju živilina (brojleri, koke nosilje, čurke i druga živilina) najmanje jedan uzorak na svakih 500 tona godišnje proizvodnje (masa nakon klanja)
Akvakultura (ribe, rakovi i drugi proizvodi akvakulture)	Najmanje jedan uzorak na svakih 300 tona godišnje proizvodnje akvakulture za prvih 60 000 tona proizvodnje, a potom još jedan uzorak na svakih 2 000 tona dodatne proizvodnje
Mlijeko goveda, ovčje i kozje mlijeko	Najmanje jedan uzorak na svakih 30 000 tona godišnje proizvodnje mlijeka po životinjskoj vrsti
Kokošja i druga jaja	Najmanje jedan uzorak na svake 2 000 tone godišnje proizvodnje jaja po životinjskoj vrsti
Kunići, divljač iz uzgoja, gmizavci i insekti	Najmanje jedan uzorak na svakih 50 tona godišnje proizvodnje (masa nakon klanja) kunića, divljači iz uzgoja i gmizavaca za prve 3 000 tone proizvodnje i jedan uzorak na svakih 500 tona dodatne proizvodnje.

	Najmanje jedan uzorak na svakih 25 tona godišnje proizvodnje kukaca
Med	Najmanje jedan uzorak na svakih 50 tona godišnje proizvodnje za prvih 5 000 tona proizvodnje, a potom još jedan uzorak na svakih 500 tona dodatne proizvodnje

Dodatne odredbe

- a. Ako je odgovarajuće za potvrdu usklađenosti sa propisima o nedozvoljenoj upotrebi zabranjenih ili neodobrenih farmakološki aktivnih supstanci, mogu se uzeti uzorci hrane za životinje, vode ili drugi odgovarajući matriksi i ti se uzorci mogu uračunati za postizanje minimalnih učestalosti uzorkovanja u skladu sa ovim Prilogom.
- b. Kontrole svake kombinacije podgrupa supstanci iz grupe A i grupa proizvoda u skladu sa Prilogom 2 sprovode se godišnje na najmanje 5 % uzoraka uzetih u skladu sa tablicom iz tog priloga za tu grupu proizvoda. Ovaj minimalni procenat ne primjenjuje se na crijeva ni na grupu A3f za sve grupe proizvoda.
- c. Za supstance iz grupe B odabir posebnih supstanci za ispitivanje u okviru svake grupe supstanci određuje se u skladu sa kriterijumima iz Priloga 2.
- d. U grupi goveda, ovaca i koza uzorci se uzimaju od svih životinjskih vrsta, uzimajući u obzir obim proizvodnje. Uzorkovanje obuhvata životinje koje se koriste za proizvodnju proizvoda od mlijeka i životinje koje se koriste za proizvodnju mesa.
- e. U grupi živine uzorci se uzimaju od brojlera, koka nosilja, čuraka i druge živine, uzimajući u obzir obim proizvodnje.
- f. U grupi akvakulture uzorci se uzimaju od slatkovodnih i morskih vrsta, uzimajući u obzir obim proizvodnje.
- g. Ako postoji razlog za sumnju da se farmakološki aktivne supstance upotrebljavaju za druge proizvode akvakulture, neophodno je uz uzorke koji se uzimaju iz uzgoja riba, u plan uzorkovanja uključiti i te vrste proizvoda srazmerno proizvodnji.
- h. Uzima se potreban broj ciljanih uzoraka kako bi se dostigla propisana učestalost uzorkovanja. To se odnosi na broj uzorkovanih životinja (ili grupa životinja koje će vjerovatno biti tretirane u određenoj grupi, npr. ribe) bez obzira na broj ispitivanja izvršenih po uzorku.
- i. Kad se supstance iz grupe A i B analiziraju u jednom uzorku uzetom od jedne životinje, uzorak se može uračunati za dostizanje minimalne učestalosti uzorkovanja za obje grupe (grupu A i grupu B) pod uslovom da se može dokumentovati da grupe A i B imaju iste kriterijume rizika. Ako se uzme od iste životinje drugi uzorak drugog matriksa za analizu supstanci iz grupe A i/ili grupe B, rezultat se ne uračunava za postizanje minimalne učestalosti uzorkovanja. Međutim, ako se supstance iz grupe A analiziraju na uzorku jednog matriksa uzetom od jedne životinje, a supstance iz grupe B na uzorku drugog matriksa uzetom od iste životinje, oba se uzorka mogu uračunati za postizanje minimalne učestalosti uzorkovanja za obje grupe (grupu A i grupu B) pod uslovom da se to može dokumentovati i da su poštovani kriterijumi rizika za grupe A i B.
- j. Sumnjivi uzorci uzeti tokom naknadnih mjera (follow up) za praćenje neusklađenosti ne uračunavaju se za postizanje propisane učestalosti uzorkovanja.
- k. Za računanje minimalne učestalosti uzorkovanja upotrebljavaju se najnoviji dostupni podaci o proizvodnji, iz prethodne, a najdalje iz pretprošle godine, prilagođeni, ako je to odgovarajuće, kako bi odražavali poznata kretanja u proizvodnji otkad su podaci dostavljeni.
- l. Ako učestalost uzorkovanja izračunata u skladu sa ovim Prilogom iznosi manje od pet uzoraka godišnje, uzorkovanje se može sprovoditi svake dvije godine. Ako se unutar perioda od dvije godine ne dostigne obim proizvodnje koji odgovara najmanje jednom uzorku, analizira se najmanje jedan uzorak svake dvije godine.
- m. Uzorci uzeti u svrhe drugih planova kontrola odgovarajućih za analizu farmakološki aktivnih supstanci i njihovih rezidua (npr. kontaminanata, rezidua pesticida itd.) mogu se upotrijebiti i za kontrole farmakološki aktivnih supstanci pod uslovom da su ispunjeni zahtjevi za kontrole farmakološki aktivnih supstanci.

Prilog 5

Spisak kombinacija supstanci i životinjskih vrsta za nasumični plan kontrola

Supstance iz grupe A

Uzimaju se uzorci za one kombinacije grupa supstanci i grupa proizvoda koje nisu uključene u plan kontrola zasnovan na riziku

Supstance iz grupe B

Kombinacije grupa supstanci i životinjskih vrsta i proizvoda životinjskog porijekla:

Grupa supstanci	Goveda, ovce i koze	Svinje	Kopitari	Živina	Akvakultura (riba, rakovi i ostali proizvodi akvakulture)	Sirovo mlijeko goveda, ovčje i kozje mlijeko	Kokošja jaja i ostala jaja	Kunići, divljač iz uzgoja, gmizavci i insekti	Med
B1(a)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
B1(b)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
B1(c)	X	X	X					X	
B1(d)	X	X	X	X		X		X	
B1(e)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
B2	X	X	X	X		X	X	X	

Svaki uzorak za određenu vrstu životinje ili proizvoda analizira se na što je moguće veći obuhvat supstanci i grupa supstanci navedenih u ovom Prilogu.

Obezbyđuje se da su za određenu vrstu životinja ili proizvoda planom obuhvaćene sve grupe supstanci navedene u tablici. Kontrole se sprovode za što je moguće više farmakološki aktivnih supstanci za koje su maksimalne dozvoljene količine rezidua utvrđene u propisu kojim se regulišu maksimalno dozvoljene količine farmakološki aktivnih supstanci veterinarskih ljekova u proizvodima životinjskog porijekla ili za dodatke hrani za životinje za koje su maksimalne dozvoljene količine rezidua i maksimalne dozvoljene količine utvrđene u skladu sa propisom kojim se regulišu dodaci hrani za životinje.

Prilog 6

Kriterijumi za strategiju uzorkovanja za nasumični plan kontrola

1. Uzorkovanje se sprovodi nasumično, tokom klanja, sakupljanju ili izlova ili malo prije klanja, sakupljanja ili izlova i reprezentativno je za obrazac proizvodnje/potrošnje u zemlji:
  - za supstance iz grupe A uzorkovanje se sprovodi tokom cijelog procesa proizvodnje životinja koje se koriste za proizvodnju hrane i neprerađenih proizvoda životinjskog porijekla, na živim životinjama koje se koriste za proizvodnju hrane, njihovim dijelovima tijela, fecesu i tjelesnim tečnostima i u tkivu, proizvodima životinjskog porijekla, nusproizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi, u zavisnosti od toga koji je matriks najviše odgovara,
  - za supstance iz grupe B uzorkuje se samo svježe ili zamrznuto meso, jestivi proizvodi klanja, jaja, mlijeko ili med (što je moguće bliže datumu proizvodnje) koji nisu bili podvrgnuti daljoj preradi ili miješanju.
2. Ako u jednom uzorku treba analizirati nekoliko grupa supstanci, veličina uzorka prilagođava se u skladu sa tim.

Minimalna učestalost uzorkovanja za nasumični plan kontrola

Najmanji broj uzoraka je 10.

Dodatne odredbe

Uzorci uzeti u okviru plana moraju biti raspoređeni na različite životinjske vrste i proizvode prema njihovu udjelu u nacionalnoj proizvodnji i ishrani.

- a) Od uzoraka uzetih u okviru ovog plana 25 % analizira se na supstance grupe A.
- b) Od uzoraka uzetih u okviru ovog plana 75 % analizira se na supstance grupe B.

Prilog 8

Spisak kombinacija supstanci i životinjskih vrsta za plan kontrola zasnovan na riziku za pošiljke iz uvoza

1. Odgovarajući kriterijumi u skladu sa Prilogom 2.
2. Informacije, ako su dostupne i odgovarajuće, o:

- prijavama iz sistema RASFF i AAC za rezidue u uvezenim pošiljkama i životinjama,
- ishodu kontrola koje je zemlja ili Evropska komisija sprovedla (revizije) u zemljama izvoznicama,
- nivou garancija koje pruža uvoznik u pogledu usklađenosti uvezene hrane životinjskog porijekla sa propisima Evropske unije i nacionalnim zakonodavstvom o farmakološki aktivnim supstancama, uključujući usklađenost sa propisima zemlje i Evropske unije u pogledu maksimalnih dozvoljenih količina rezidua i maksimalnih dozvoljenih količina, ili potvrde o neupotrebljavanju određenih supstanci, evidenciji o neusklađenostima za pojedinačne subjekte u poslovanju hranom ili uvoznike koje su utvrđene u prethodnim kontrolama pri uvozu.

3. Odgovarajuće informacije, ako su dostupne, o:

- upotrebi u zemlji izvoznici farmakološki aktivnih supstanci koje su zabranjene ili nisu odobrene, postojanju informacija o ograničenjima takve upotrebe, praksi primjene veterinarskih ljekova (npr. pod nadzorom ili bez nadzora stručnih lica),
- distribuciji veterinarskih ljekova i da li su dostupni bez recepta ili se izdaju samo na veterinarni recept,
- tome da li postoji obveza vođenja evidencije o tretiranju veterinarskim ljekovima na gazdinstvima u zemlji izvoznici,
- jesu li i na koji način životinje obilježene (pa se mogu povezati sa tretiranjem).

Prilog 9

Kriterijumi za strategiju uzorkovanja za plan kontrola zasnovan na riziku za pošiljke iz uvoza

- a) Uzorci se uzimaju ciljano u skladu sa Prilogom 8, dopunjeno odgovarajućim odredbama u skladu sa Prilogom 3.
- Za supstance iz grupe A uzorkovanje je usmjereni na otkrivanje nezakonitog tretiranja zabranjenim ili neodobrenim supstancama.
  - Za supstance iz grupe B uzorkovanje je usmjereni na kontrolu usklađenosti sa maksimalnim dozvoljenim količinama rezida ili maksimalnim dozvoljenim količinama rezidua farmakološki aktivnih supstanci iz nacionalnog zakonodavstva.
- b) Uzorci se uzimaju na mjestu ulaska u Crnu Goru.

Minimalna učestalost uzorkovanja za plan kontrola zasnovan na riziku za pošiljke iz uvoza

Minimalna učestalost uzorkovanja može se uspostaviti u okviru plana praćenja na graničnim kontrolnim mjestima u skladu sa propisima kojima se određuju pravila o postupcima koje je potrebno sprovesti tokom i nakon provjere dokumentacije, provjere identiteta i fizičkih provjera životinja i pošiljki koje podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mjestima.

Kontrole sprovedene u okviru utvrđenih hitnih mjera i pojačanih službenih kontrola u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost hrane i službene kontrole ne uračunavaju se za dostizanje minimalnih učestalosti uzorkovanja utvrđenih u skladu sa ovim Prilogom.

Kontrole prehrambenih proizvoda iz određenih zemalja izvoznica sa kojima je Crna Gora sklopila sporazume o ekvivalentnosti za fizičke pregledne, ne uračunavaju se za dostizanje minimalnih učestalosti uzorkovanja utvrđenih u skladu sa ovim Prilogom.

Najmanji je broj uzoraka sljedeći:

	Učestalost uzorkovanja za supstance grupe A i B
Goveda (uključujući žive životinje, meso, mljeveno meso, mehanički odvojeno meso, mesne prerađevine i proizvode od mesa)	Najmanje 7 % uvezenih pošiljaka
Ovce/koze (uključujući žive životinje, meso, mljeveno meso, mehanički odvojeno meso, mesne prerađevine i proizvode od mesa)	Najmanje 3 % uvezenih pošiljaka
Svinje (uključujući žive životinje, meso, mljeveno meso, mehanički odvojeno meso, mesne prerađevine i proizvode od mesa)	Najmanje 3 % uvezenih pošiljaka
Kopitari (uključujući žive životinje namijenjene klanju za ishranu ljudi, meso, mljeveno meso, mehanički odvojeno meso, mesne prerađevine i proizvode od mesa)	Najmanje 3 % uvezenih pošiljaka
Živilina (uključujući žive životinje, meso i proizvode od mesa)	Najmanje 7 % uvezenih pošiljaka
Akvakultura (ribe, rakovi i drugi proizvodi akvakulture)	Najmanje 7 % uvezenih pošiljaka
Mlijeko (uključujući sirovo mlijeko, mlijecne proizvode, kolostrum i proizvode na osnovi kolostruma svih životinjskih vrsta)	Najmanje 7 % uvezenih pošiljaka
Jaja (uključujući jaja i proizvode od jaja svih vrsta ptica)	Najmanje 12 % uvezenih pošiljaka
Kunići, divljač iz uzgoja i divljine, gmizavci i insekti (uključujući žive životinje, meso i mesne proizvode navedenih životinjskih vrsta i proizvode dobijene od tih vrsta)	Najmanje 12 % uvezenih pošiljaka za svaku životinjsku vrstu
Med (uključujući med i druge pčelarske proizvode)	Najmanje 7 % uvezenih pošiljaka
Crijeva	Najmanje 2 % uvezenih pošiljaka

Dodatne odredbe

- a) Za izračunavanje minimalne učestalosti uzorkovanja u skladu sa ovim Prilogom koriste se najnovi podaci o broju pošiljaka koje ulaze preko graničnih kontrolnih mesta, barem iz prethodne, a najdalje iz prethodne godine.
- b) Ako je broj pošiljaka koje uđu u zemlju manji od broja pošiljaka koji odgovara jednom uzorku, uzorkovanje se može izvršiti jednom svake dvije ili tri godine. Ako je broj pošiljaka koje uđu u zemlju tokom trogodišnjeg perioda manji od broja pošiljaka koji odgovara jednom uzorku, mora se uzeti barem jedan uzorak svake tri godine.
- c) Uzorci uzeti u svrhe drugih planova kontrola odgovarajućih za analizu farmakološki aktivnih supstanci i njihovih rezidua (npr. kontaminanata, rezidua pesticida itd.) mogu se upotrijebiti i za kontrole farmakološki aktivnih supstanci pod uslovom da su ispunjeni zahtjevi za kontrole farmakološki aktivnih supstanci.